

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 7So/79/2016  
Identifikačné číslo spisu: 6015201599  
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018  
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6015201599.1

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: I. F., S. O./XX, A., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. augusta 2016, č.k. 20Sd/391/2015-27, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. augusta 2016, č.k. 20Sd/391/2015-27, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

### Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom č. k. 20Sd/391/2015-27 zo dňa 24. augusta 2016 potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 25. augusta 2015, ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok zo dňa 28. júla 2015 podľa § 70 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) z dôvodu, že navrhovateľ podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Lučenec, zo dňa 28. júla 2015 nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Prílohou rozhodnutia je odborný posudok o invalidite zo dňa 28. júla 2015.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia podľa tretej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) zistil, že preskúmané rozhodnutie o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok je vecne správne a zákonné. Posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia ako aj v konaní o opravnom prostriedku na základe predložených odborných lekárskeho nálezov a vlastného

vyšetrenia vyhodnotili zdravotný stav navrhovateľa a konštatovali, že nie je zhoršený na úroveň invalidity, lebo nemá viac ako 40% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie, za ktoré označili endokrinné choroby, poruchy výživy a premeny látok podľa kapitoly IV, položky 1 - cukrovka písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení. Podľa predložených správ z odborných vyšetrení má posudzovaný viacero chorôb, diabetes mellitus závislý od inzulínu, esenciálna hypertenzia II. št. ESH/ESC, senná nádcha, hepatopatia, obezita - BMI - 34,78. Posudková lekárka v celkovom posudku uviedla, že u navrhovateľa bolo pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť rozhodujúce ochorenie cukrovka 2. typu. Ochorenie bolo v rámci metabolického syndrómu a podľa predložených kontrol glykémii plne kompenzované, bez preukázaných prípadných hypoglykemických stavov. Pre možné stanovenie vyššieho percenta nie je splnené kritérium - ťažko kompenzovateľná cukrovka s výraznými stavmi kolísania hodnôt glykémie. Pri uvedenom ochorení z komplikácií bývajú špecifické zmeny na očnom pozadí, ktoré u posudzovaného neboli preukázané. Rovnako kompletne prešetrený kardiovaskulárny aparát je v norme. V neurologickom vyšetrení uvádzaná polyneuropatia (jediné vyšetrenie zo 6. septembra 2015) uvádza polyneuropatiu dolných končatín bez verifikácie EMG vyšetrením, bez vplyvu na postoj a chôdzu. Etiologicky o polyneuropatii je možné uvažovať aj v rámci metabolického syndrómu. Vychádzajúc z týchto nálezov je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na úrovni 30% a pridružené kompenzované ochorenia samostatne nedosahujú vyššie percento, ani neovplyvňujú jeho možné pracovné zaradenie. Krajský súd po preskúmaní rozhodnutia zistil, že posúdenie zdravotného stavu je vecne správne a spĺňa kritéria stanovené zákonom. Pre komplexné posúdenie veci krajský súd zdôraznil, že posudkoví lekári sociálneho poistenia postupujú podľa zákona o sociálnom poistení. Tí vo svojich posudkoch podrobne zdôvodnili stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na základe záverov posudkových lekárov sociálneho poistenia krajský súd dospel k záveru, že zistený skutkový stav navrhovateľa nespĺňa požiadavky pre priznanie invalidity a preto napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

Náhradu trov konania krajský súd posúdil podľa § 250l ods. 2 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., navrhovateľ v konaní nemal úspech, a preto mu nepriznal právo náhradu trov konania.

2.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote navrhovateľ odvolanie. Podrobne poukázal na svoj nepriaznivý zdravotný stav. Uviedol, že sa lieči na cukrovku, denne si pichá 4x inzulín a často máva glykémie. Tiež je ťažký alergik a lieči sa aj na vysoký krvný tlak.

3.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Pokiaľ navrhovateľ žiadal v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukázala na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s §246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [www.nsud.sk](http://www.nsud.sk) (§ 156 ods. 1, 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku

predo dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali predtým, než nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté predtým, než nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté predtým, než nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Predmetom konania na krajskom súde bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporokyne z 28. augusta 2015, ktorým bola zamietnutá žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok z 28. júla 2015 podľa § 70 a § 71 zákona o sociálnom poistení. Žiadosť o invalidný dôchodok bola zamietnutá z dôvodu, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne Lučenec z 28. júla 2015, nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40%, v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 2, 3 zákona o sociálnom poistení dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

- a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
- b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Podľa § 71 ods. 5, 6, 7, 8 zákona o sociálnom poistení miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav.

Medzi účastníkmi konania bolo sporné posúdenie zdravotného stavu žiadateľa o invalidný dôchodok

podľa prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení.

Odvolací súd, zhodne ako krajský súd z vykonaného dokazovania zistil, že konanie u odporkyne sa začalo na základe žiadosti o invalidný dôchodok. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25. augusta 2015 bola žiadosť o invalidný dôchodok zamietnutá podľa § 70 a § 71 zákona o sociálnom poistení z dôvodu, že pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav navrhovateľ nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudková lekárka sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Lučenec, dňa 28. júla 2015 určila 30% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie kapitola IV endokrinné choroby, poruchy výživy a premeny látok, položka 1 cukrovka písm. b/ kompenzovateľná, bez komplikácií, s ohľadom na pracovné zaradenie. Na ostatné ochorenia, ktoré nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím, a svojou podstatou neovplyvňujú funkčný stav organizmu, posudková lekárka nenavýšila percentuálnu mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti. Proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok podal navrhovateľ odvolanie.

Zdravotný stav navrhovateľa znovu (v poradí druhýkrát) posúdila posudková lekárka sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Lučenec, dňa 22. októbra 2015 s rovnakým posudkovým záverom ako dňa 28. júla 2015. S jej posúdením sa stotožnila aj posudková lekárka odporkyne dňa 15. decembra 2015.

Na základe navrhovateľom predložených lekárskeho správ z odborných vyšetrení v posudku uviedla, že pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola rozhodujúcim ochorením cukrovka 2. typu. Ochorenie je v rámci metabolického syndrómu a podľa predložených kontrol glykémii plne kompenzované, bez preukázaných prípadných hypoglykemických stavov. Pri uvedenom ochorení z komplikácií bývajú špecifické zmeny na očné pozadí, ktoré u posudzovaného neboli preukázané. V norme bol aj kompletne prešetrovaný kardiovaskulárny aparát. V neurologickom vyšetrení zo 6. septembra 2015 (prvé vyšetrenie) uvádzaná polyneuropatia dolných končatín bez verifikácie EMG vyšetrenia, bez vplyvu na postoj a chôdzu. Vychádzajúc z týchto nálezov je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na úrovni 30%. Pridružené kompenzované ochorenia samostatne nedosahujú vyššie percento, ani neovplyvňujú jeho možné pracovné zaradenie.

Odvolací súd sa stotožnil so zistením a právnym posúdením preskúmaného rozhodnutia o nepriznaní invalidného dôchodku. Podkladom pre určenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia a určenie miery poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť boli lekárske správy z odborných vyšetrení, ktoré boli predložené posudkovým lekárom sociálneho poistenia v Lučenci dňa 28. júla 2015 a 22. októbra 2015, a v Banskej Bystrici dňa 15. decembra 2015.

Pokiaľ navrhovateľ namieta posúdenie zdravotného stavu a poukazuje na komplexný posudok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec z 24. augusta 2015 je potrebné zdôrazniť, že zdravotný stav bol na základe žiadosti o invalidný dôchodok posúdený podľa prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení na rozdiel od posúdenia miery funkčnej poruchy podľa prílohy č. 3 k zákonu č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia. Zhodne ako v konaní o invalidný dôchodok (aj v inom konaní) o poskytnutí peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie boli zdravotné ťažkosti posúdené na základe doložených odborných vyšetrení z diabetologického, gastroenterologického, alergologického a interného vyšetrenia.

Odvolacie dôvody navrhovateľa, týkajúce sa posúdenia rozhodujúceho a iného zdravotného postihnutia na základe navrhovateľom predložených správ z jeho odborných vyšetrení z roku 2015 neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť a zákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Vykonané dokazovanie vo veci bolo vyčerpávajúce a dostatočné. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že navrhovateľ je (bol) v zmysle § 173 ods. 2 zákona o sociálnom poistení povinný poskytnúť odporkyňi potrebnú súčinnosť a predložiť jej všetky odborné nálezy, ktoré má vo svojej dispozícii a oznámiť jej všetky údaje o

ošetrujúcich odborných lekároch a praktickom (obvodnom lekárovi), od ktorých si odporkyňa môže vyžiadať potrebné podklady.

Odvolací súd na základe vykonaného dokazovania musel konštatovať, že navrhovateľ v súvislosti s podanými odvolacími dôvodmi nepreukázal žiadnymi novšími lekárskymi správami z odborných vyšetrení prípadné zhoršenie zdravotného stavu v porovnaní so stavom, ktorý posudzoval posudkový lekár sociálneho poistenia dňa 28. júla 2015.

V prípade zhoršenia zdravotného stavu navrhovateľ môže podať novú žiadosť o invalidný dôchodok.

Vzhľadom na uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 SSP, potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP, lebo navrhovateľ nebol v konaní úspešný a odporkyňa náhrada trov konania zo zákona nepatrí.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.